

DIRECTOR:
ALEXANDRU RUSU

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIV
— JUD. TÂRNAVA MICĂ

ANUNȚURI:
— GARMOND: 6 Lei. La
— CĂRI REPETATE DUPĂ
— :: INVEIALĂ ::

Unirea

REDACTOR:
Dr. AUGUSTIN POPA

ABONAMENTUL
Pe un an . . . 200 Lei
Pe 6 luni . . . 100 Lei
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Pentru vacanță

(dn) Vechile, dar micicând învechitele noastre
minte de învățătură creștină și română, și-au
rând pe rând, porțile primitive. Asupra
erilor, pân' aci pline de tinerească viață și
vărească lumină, s'a înstăpânit de-o vreme,
un răstimp măsurat dealtfel — tăcerea
vacanței celei mari. Stoluri-stoluri și-au
borul, înspre cele patru colțuri ale pământ-
strămoșesc, ucenicii de mari nădejdi ai slo-
măriși de dragostea și urările de bine ale
ților și așteptați de brațele larg deschise ale
ților.

Doamne! câtă mângâiere și bucurie n'au pri-
chiar și în cele mai întunecate vremi de obidă
opsire, bătrânele ziduri ale ctitoriilor noastre
ce, clădite cu jertfe, susținute cu jertfe, și în-
te de spiritul jertfirii de sine pentru isbânda
lor dragi mai presus de toate. Părinții
și cei suflatești ai tinerelor odrasle, răs-
asi în lungul și latul țării, au datoriat sfântă
veghia, ca nu cumva vânturi vrăjmașe se
luminile aprinse cu atâta grijă în sufle-
lor, ori mâini tâlhărești să fure comorile așe-
în ele cu nădejdi atât de mari, pentru acum
stru mai târziu.

Nu s'icem să fie supuși tinerii, peste vară,
la tratament de mândărire carthausiană, dar
piem cuvântul, că nu se poate îndeajuns
de suflet părinților să străjuiască asupra
miilor încheiate, asupra distracțiilor căutate,
a caselor și localurilor cercetate. Asta pen-
anul ce vine să poată fi an de muncă
și, la liceu, academie, universitate, sau altfel
sălbă, și nu o s'atere desnădăjduită întru
vea ruinelor din vacanță.

Răspunderea părinților sufletești în chestia în-
dă și, în aceeași vreme, foarte delicată, a păsto-
rilor întorși dela carte la vatra familiară, e
de cele mai grele, în urmări bune sau rele. Un
nepăsător, rece sau chiar manifestând anumită
față de studenții din parohia sa, veși
și-i va înstrăina de biserică și poate că și
și ei. Câtă vreme un slujitor al altarului,
de atenție față de ei și de lipsurile lor in-
ale-spirituale, nu se poate să n'aibă înrii-
binecuvântată asupra mentalității, asupra
răii și adesea și asupra chiemării lor. Dacă
și ierarh al bisericii romano-catolice — factum,
etum — își ține de datorință să plece, în
scrisorii unui licean, din capitala țării până'n
ca să-i lămuriască o chestie de conștiință,
poate socoti cu totul uitat de sine un preot,
s'ar interesa de gândurile și frământările
neastâmpărate, care este lumea măruntă
rilor intrați în vacanță.

Avem deci destule cuvinte să îndemnăm în-
trul nostru să aibă peste vară cea mai bună
de generația de mâine a intelectualilor noștri,
că truda lor de pe acest teren poate fi
drept un adevărat măsurător al intere-
le poartă bisericii Domnului.

De-ale noastre

Preocupări preoțești bune și rele — Marele dar al tiparni-
țelor — Ce și cum ar trebui să lucreze
societatea noastră de editură

de UN PREOT

Plângere în toate părțile, atât din partea
cetitorilor după cărți de valoare prin glasul
părintelui Belu, cât și din partea autorilor
după cetitori și cumpărători. Și toate se aruncă
în capul clerului: Omne malum ex clero. Să
cercetăm, deci, dacă și în ce măsură sunt mo-
tivate aceste plângeri, respectiv recriminări.

Clerul — onoare excepțiilor — n'are timp,
fiind ocupat cu cele ale grijei pentru familie,
incât și Dumineca e silit a merge uneori pela
târguri — cum scrie și părintele Truța, iar în
zilele de peste săptămână economia îl cuprinde
peste orice măsură. Un protopop mi-a pove-
stit, că, deși numai o fiică a avut de crescut,
în timpul războiului nici servitor nu și-a ținut,
ci însuși a îngrijit vre-o 16 capete de vite.
Dar, chiar având servitori, câte nu și-se în-
tâmplă. Tatăl meu, preot cu o fire deosebit
de blândă, a ajuns totuși odată, că a trebuit
să-și dojenească servitorul, iar când acesta a
ridicat furcoiul asupra lui, i-a scos din mână
furcoiul și l-a bătut, lucru ce nu șade bine
unui preot. Un alt preot, antecesor al meu,
ieșind dela liturghie Dumineca află pe servi-
torul său în ștregărie și-l dojenește; acesta
prinde gură cu el și-i răspunde necuviincios,
iar când preotul a început să-i dea servitorului
corecția cuvenită, acesta a răspuns la fel și
de-atunci preotul vizat, în etate de 35 ani, om
zdrăvăn bine făcut, s'a luptat, aproape 2 ani,
cu epilepsia, până a murit. De multeori se
întâmplă apoi, că servitorul părăsește fără
veste pe preot și atunci trebuie să facă singur
și slujba de servitor, căci credincioșii par'că-l
pismuesc pe preot, dacă-l văd cu puțină avere
și nu-l prea ajută.

Pentru atari inconveniente am abandonat
economia și trăiesc singur serviciului meu,
bisericeii și școalei. Iar în timpul ce-mi rămâne
citesc, și timpul îmi trece foarte agreabil.
Necazul e numai, că nu prea avem cărți de
ale noastre și cum nu toată lumea poate citi
în limbi străine, se impune să ne îngrijim pe
viitor mai altfel de această chestiune. Biserica
trăiește cu credincioșii săi, prin mângăierea su-
fletească întinsă de nutritori, biserica învăța-
toare. Dar cum îi va putea nutri această bi-
serică, dacă ea încă e flămândă? Și de unde
se va sătura, dacă nu din cărți, bune și de
valoare?

Și am putea avea atari cărți, dacă nu
toate originale, măcar traduceri, fiindcă oa-
menii muncesc. Astfel, făcând de curând în-
trebare la un preot despre traducerea cărții
„Memoriale vitae sacerdotalis“, îmi scrie, că

o are întreagă tradusă și că mai are și altele
multe, dar că nu le poate edita din lipsa pa-
ralelor, iar editorii noștri sunt cuprinși cu
editarea altor cărți, ce nu prea se caută. Și
așa am aflat încă la mulți frați lucrări gata,
cari așteaptă zile mai bune.

De altă parte avem societatea de editură
„Sf. Unire“, care, după cât știu, este compusă
din acțiunile vărsate în cea mai mare parte de
preoți, așa că preoțimea ar putea cere ca
„Sf. Unire“ să editeze în primul rând cărți de
cari preoțimea are nevoie și cari ar avea o
trecere sigură.

Iar dacă e vorba să spunem și la ce ne
gândim, socotim, că orice bibliotecă parohială
are nevoie, înainte de toate, de o Biblie bună,
cu explicații largi și bogate, cum o au chiar
și Maghiarii. Nouă ne lipsește, deși regretatul
Dr. Victor Szmigelski ni-o anunțase încă acum
36 ani, când eram teolog pe anul prim, și
deși toată lumea știe că totul e gata pentru
a putea fi pusă în mână celorce o așteaptă
cu nerăbdare. Alături de sf. Scriptură, s'ar mai
putea pregăti și tipări „Viețile sfinților“, o
altă carte deosebit de folositoare pentru ne-
voile pastorației, care s'ar putea desface cu
siguranță în câteva mii de exemplare. Ar
trebui să urmeze apoi editarea diferitelor
manuale pentru școlile ce avem, începând dela
Academiile de teologie până la școlile primare.
Angajate prin concurs și obținându-se pentru
ele aprobările de rigoare, aceste manuale obli-
gatoare pentru toți elevii (ne gândim numai
la manualele de religie), ar fi pentru societatea
noastră de editură un izvor de venit sigur,
care ar avea darul s'o pună în situația de a se
putea gândi apoi, fără a risca ceva, și la lucrări de
altă natură, cari să o scoată din cadrul dibui-
rilor inițiale de acum și să o facă viabilă. Ne
gândim aici mai ales la o serie de cărți de
rugăciuni potrivite și la toate acele publicații,
bune și ieftine, pentru poporul nostru dela
sate, cari ar putea să însemne atât de mult
pentru progresul dorit de toți al societății
„Sf. Unire“.

Când e vorba apoi, să se editeze vre-o
carte din limbă străină, ar trebui să se țină
în vedere, că în câte ediții a apărut, în ori-
ginal ori în traducere, acea carte. Și numai
acele cărți să se traducă și editeze, cari s'au
dovedit la alte neamuri cu trecere și cari se
va găsi că pot fi desfăcute la fel și la noi.

Cărțile s'ar putea încredința pentru des-
facere preoților, cari să fie îndatorați de Or-
dinariat la lucrul acesta. Agenții adventiștilor,

mileniştilor și pocăișilor, cutrieră satele, casele; poartă și vând cărți de ale lor poporului nostru credincios și chiar preotul să se sustragă dela această lucrare de desfacere, prin care își poate apăra turma de sectanții fără de scrupule?!

La lucru deci cu toții, și vom putea avea o recoltă îmbelșugată. Iar fără lucru, și câtă este va scădea și în urmă va pieri, fiind cu toții răspunzători pentru răul acesta.

Alocuția Sfântului Părinte din ultimul Consistor secret. Se știe, că Sf. Părinte al Romei a ținut la 30 Iunie c. un Consistor secret pentru crearea de noi Cardinali și pentru providerea eparhiilor devenite vacante între timp.

În alocuția ținută cu această ocazie, Sf. Părinte a pomenit, înainte de toate, de jubileul său preoțesc, prelungit până la ziua de 30 Iunie, subliniind bucuria curată și sfântă ce-a avut, văzând marea afluență de pelegri în Cetatea eternă și știind, că și ceice n'au putut face acest drum s'au împărtășit, pe la vetrele lor, de darurile bogate ale acestui jubileu.

Un alt moment fericit, pe care a ținut să-l releve alocuția S. Părinte este congresul euharistic din Cartagina, care, nu mai puțin impunător decât toate celelalte, a fost deodată și un minunat început de o tot mai bogată viață creștină în părțile odinioară atât de infloritoare, sub raportul religios și bisericesc, ale patriei sfântului Augustin. Element principal și izvor al oricărei sfințenii, sf. euharistie va putea readuce acolo toată strălucirea trecutului. Și avem tot dreptul să sperăm aceasta, când am putut asista, acum de curând, la alte minuni ale grației divine: seria impunătoare de fericți și sfinți, ridicați la cinstea altarelor prin puterea aceleiaș grații emanaate din sf. euharistie.

Trecând apoi la chestiuni mai puțin mângâitoare, Sf. Părinte pomenește întâiu, cu mult regret, multele decese obvenite în Colegiul Cardinalilor și în episcopat. Tot aici face amintire de mișcătoarea acțiune de rugăciuni, pornită, în primăvară, pe chestia mizeriilor din Rusia, cu care s'au solidarizat aproape toate cultele creștine, dar care a provocat și mai

mult ura Sovietelor contra Sf. Scaun, care cu toate acestea nu poate decât să îndemne la continuarea rugăciunilor pentru o mai bună rânduială în fostul imperiu rusesc.

O altă chestiune, care îngrijorează pe Sf. Părinte, este conflictul recent dintre Vatican și Anglia, în legătură cu anumite inmixțiuni ale guvernului din insula Malta în chestiile bisericești și prezentarea situației în lumină chiar contrară, ca și când adecă Roma și Sf. Scaun s'ar fi ingerat, într'un chip inadmisibil, în chestiunile interne, politice, ale insulei, locuite în cea mai mare parte de Italieni. Sf. Părinte pune la punct momentele principale ale conflictului și-și exprimă nădejdea, că lucrurile asupra căror Sf. Scaun a publicat o „Carte altă“, se vor limpezi și nu se va ajunge la o rupere a legăturilor de prietenie, cari sunt între Vatican și Imperiul britanic.

De încheiere, Sf. Părinte se mai plânge de propaganda nesăbuită, pe care o fac la Roma anumite culte eretice, atrăgând atențiunea celor în drept asupra împrejurării, că, în sensul prevederilor noului concordat, acestor culte ar trebui să li-se permită mult mai puțin, decum este cazul.

Chestia postului

Câteva reflexii pe marginea marelui probleme aduse în discuție

Păr. profesor D. Neda a deschis o chestie cu mult mai importantă decât s'ar părea: legea categorică a postului nostru oriental, atât de strictă, mult ne-a dat de gândit celor din cura animarum.

Nu mai discut problema, că postul obligă „sub gravi“. Nici nu vreau să discut obiecțiunile — în mare parte adevărate — ale păr. Crișan, respectiv constatările Sf. Sale, că unii țin postul. Viața are de luptat cu realități. Iar realitatea este, că postul azi nu se ține și legea atât de categorică alor patru posturi, fără lapte, ouă, brânză, grăsime — nu mai vorbim de carne — o respectă o foarte minimă parte a credincioșilor noștri din provincia mitropolitană.

Restul ce face? *Mănâncă și — păcătuiește.*

Mulți, foarte mulți preoți, în seaua turisirii tac asupra postului, și cred tac și ei, dar sufletele rămân legate.

A cam trecut generația bătrânile sărbătoreau „lăsatul postului“, iar gospodarii schimbau vasele. A cam trecut vremea, ia Paști Români se clătinau de post mult. Credincioșii mai tineri; amestec ereticii nepostelnici, Sași reformati; cu catolicii, având un post atât de ușor: lapte — orășenii și preoții, mănăstirile, semicanonicii, vlădicii — nu postesc, după postul românesc.

Să constatăm realitatea: Multimea postului, razimă în: fasole, cartofi, borș. Alte mirodenii. Fasole cu borș, borș cu seara dimineața; cu pâine, cu mămăligă după zi, 6—7 săptămâni — Dumnezeu o așa jertfă.

Pe cine postește azi, din convins nu pentru a se cruța unsoarea de porțanul e mare —, îl poți canoniza de să-mi dea voie păr. Crișan să reducă numărul „sfinților“ Sf. Sale, cari post lipsă, din cruțare și mai rar din eroism că împreună cu mine 99% din preoți „afară“ vor constata că postul nostru, are „legea“ și tipicul, azi nu se ține. Ex — laudă lor; dar sunt numai excepții acestei legi.

În fața acestor constatări ce ne impune o ușurare a legii. Să nu greutăți, și noi nici cu degetul cel încercăm ale ușura... Vai vouă!

Până aici era dispenza. Ușurarea dispenza? Frați preoți, câți credincioși dispenză? Tace cronica. Avem atâtea mii de credincioși — capii de familie — nariatele dau câteva sute de dispenze, și dau bucurios, dar n'au cui. Cauzele? le-a atins păr. Crișan. Trebuie tu să citezi pe creștin să-și ceară dispenza asta am spus totul. Când oficialitatea că restul credincioșilor, preoților, cerut dispenză ține postul strict — se și poate împrejurarea asta face de m giferat până azi în materie, respectiv numai la dispenze, cari se dau foarte

Foiața „Unirii“

Dela Cosma cetire...

de Dr D. Andrieș

paroh rom.-catolic la Focșani

În revista „Graiul vremii“, organ al asociației generale a clerului ortodox român, Nr. 9 a. e., cu data 1—15 Mai, un preot ortodox, A. C. Cosma, a dat în vileag un articol „de fond“, intitulat: *Ei și noi*, articol foarte „documentat“ și de „valoare“, pe urma căruia autorul pare a fi suspect de „inclinare“ spre catolicism!...

Cum nu cunoșteam încă numita revistă, habar n'am avut de „clasicul articol“, în care părintele se ocupă și de mine. Cu un ceas mai târziu, avui totuși fericirea să-i cetesc producția științifică-literară (!) într'un exemplar căpătat cu împrumut și să mă pot felicita, ca unul ce am fost „dat la gazetă“.

Hei, așa un „articol“, mai zic și eu!... Sunteți în înălțime, părinte Cosma, și ca fond și ca formă mai ales!...

Ca fond: căci tratați un subiect cu totul nou, anume despre „Caracatița catolică“, un solu de vietate de curând apărută pe uscatul globului. Vă faceți de sigur un merit, vă asigurați o mențiune specială, când descriind însușirile și tendințele acestei vietăți, dați

alarmă și semnați pericolul cel mare pe ru „frații (?)“ uniți și, mai știi? poate și pentru cei neuniți, adecă desbinați... Ah, „Seminarul dela Roma!“... vă doare!... Ah, „punga cu arginți“... „sprijinul extern“... vă doare, că dv. nu-l aveți (?) „nici pe cel intern“... tocmai Sfințiile Voastre, străjuitorii pururea neadormiți ai conștiinței românești!... Tocmai Sfințiile Voastre, ceice depuneți o muncă titanică, lucrând cu atâta spor și tact, cu atâta febrilitate, adecă: „desuniți“, „pe gust, sau pe apucate“, „la nevoie“, cum singur Vă dați așa de frumoasă mărturie!... Auzi, domnule, să nu aibă nici măcar sprijinul „intern“, tocmai domniile lor atât de „sfioși“, campionii ortodoxiei, cei prin a căror „somniaț“ (cum îi laudă păr. A. C. Cosma), catolicii, „îndopați cu dogmatica papistașe, ajutați material peste meritele lor“, „prin spiritul lor iezuit (?)“, să ajungă a avea „toate avantajile materiale și morale“,... fiindcă „lucrează uniți“!...

Ah, ce nedreptate vi-se face!... Eu cred că nu-i inimă de român, care să nu sângereze de durerea că nu vi-se dă atât de bine meritatul „sprijin intern“!...

Ca fond, teza Sfinției Voastre e excelentă, părinte Cosma!... D'apoi ca formă? E sublimă, mă rog. Ce mai stil, ce mai tropi și figuri oratorice!... la s'auzim numai „Caracatița catolică“... Ce armonie de sunete, ce sonoritate, ce onomatopoeie, nu-i așa? Ce vibrațiuni dulci la urechile delicate ale părintelui

Cosma!... E maestru, nu glumă!... parte apoi, pe cât de armonios, tot pe ales și de nobil e stilul părintelui Cosma!... să mai auzim: „Cei căzuți în ghiarele ale papismului, devin niște hibridi“... O ce mândrețe, ce delicatețe de expresie! Cosma cetire!... Vreți ceva mai ales, mai decent?... Nici nu se poate nu-l aranjează pe un părinte Cosma!... ele mahalagioaicele meștere să blestem pocească, dar cu de-alde păr. Cosma n'are!... Faceți cinste, părinte Cosma!... tagmei preoțești dela dv. și gazetei țărănești, care vă publică drăguțul de „articol“, O, ce icoană sublimă de suflet preoțesc! Aveți perfectă dreptate, când pela „articolului“ roștiți cu atâta smerență: „suntem sfioși“!... Nici nu ne mai trece în vadă mai bună, decât „articolul“ scris de Sfinția sfioasă a Dvoastre... Cu atâta „sfioși“... „viltor de aur țara noastră“!

Dar cu preotul catolic din Focșani, părinte Cosma?... S'a supărată ră pe el, „cică“ a primit jurământul recruților de venirea preoților ortodocși“ și „incă: „a și pretins ca să primească jurământul soldaților uniți“...! Auzi cum, oare chiar așa stă faptul la Focșani?

Ei bine, faptul n'o fi stând el că dar păr. Cosma așa scrie, fiindcă a scris ori așa știe, vorba aia: „scrii drept, m scriitor te numește“!...

Am probat cu dispenze. Au cerut 38 dincioși. Restul? Nici dispenză, nici post. De restul eredicioșilor mei sunt foarte pătoși: atâtea păcate grele, de câteori mănăncă, chiar și o ceașcă de lapte, ori vre-un ! Asta e realitatea. Că îl deslegi în scaunul pocăinței? Dar unde e părerea de rău? Debuie să mănânc ceva! Unde e propusul de dreptare, când știe că iar va mânca! Ce zic praliștii? Mai este o biserică să aibă un așa spectacol număr de „păcătoși”? Și noi, cari uităm oia pierdută!

Părinte Neda, propunerea Sf. Tale e veștă în ceasul al 11-lea. Fără formalități, fără așteptăm Conciliul al IV-lea provincial, și atâtea primejdii pentru conștiințele miilor sutelor de mii de eredicioși — dacă Prea-enerabilele Ordinariate ar da facultatea parohilor de-a dispenza sub forma ce o cred ceice în răspunderea, Doamne, câte suflete n'am căpa dela osândă prin o atare dispoziție salutară.

Să lăsăm frații „din cealaltă strană”. Biserica apostolică nu a primit poruncile, legile și morala nici a Romanilor, nici a Evreilor. Pe ai noștri trebuie să-i păstorum, și de suferințele lor ne doare. Această durere strigă, cere și cerșește dela Ordinariate: dispoziții cât mai salutare, dispenze cât mai largi în această materie, în mâinile preoților.

Și aceasta pentru asigurarea binelui suprem al întregii noastre biserici.

Pr. Ion Belu

Un apel

Preoțimea sătmăreană încearcă un nou mijloc de ajutorare momentană*)

Dorința de alinare momentană a multor suferinți ce se ivesc în urma decedării capului de familie a făcut să se asocieze aproape toate tagmele de intelectuași. Nici preoțimea nu poate rămânea în urma acestora.

*) Deși nu prea credem în viabilitatea ideii, publicăm cu plăcere acest apel, din care reiese, odată mai mult: marea îngrijorare ce stăpânește cercurile preoțești pentru soarta de mâine a celorce vor rămânea după dâșii.

N. R.

La Focșani, iată ce și cum s'a întâmplat: Ziua jurământului recruților fiind anul acesta o zi de Duminecă (6 Aprilie) și cum preotul catolic din Focșani e și paroh, ba e chiar singur pentru trei județe, i-s'a încuviințat din timp printr'o adresă a diviziei, ca, imediat după serviciul divin primul să ia jurământul dsa, spre a se putea înapoia pe urmă la biserică, pentru sf. liturghie parohială la popor. Ei, și atunci? Preotul catolic a așteptat până ce a oficiat confesorul ortodox al garnizoanei, a așteptat ca acelaș confesor să-și facă obișnuitul discurs cătră trupă și abia după aceea a ținut și Sf. Sa o mică alocuțiune, după care i-s'a permis luarea jurământului. Toată garnizoana poate da mărturie, că așa a fost și nu cum scrie păr. Cosma. Dacă însă un al doilea preot ortodox, chemat în ajutor de păr. confesor al garnizoanei, a venit singur și după ora oficială, reținut fiind la biserică Sf. Sale, evident, n'are voie să-și verse necazul pe preotul catolic, că l-a găsit luând jurământul. Rămâne deci categoric desmintită afirmația păr. Cosma că „La Focșani preotul catolic... a primit jurământul recruților înainte de venirea preoților ortodocși.”

Ei, și atunci e minciună, ce scrie despre aceasta păr. Cosma? Minciună nu-i zicem, că-i rușine; să-i zicem figură de stil, așa cum se pricepe păr. A. C. Cosma!... Șapoi, ce, minciuna nu-i tot o vorbă?...

O altă crimă ar mai fi comis preotul

Văduvele noastre de regulă rămân cu familie mare, nu au nici un an de văduvie; și de aceea un ajutor momentan le este foarte binevenit.

Preoțimea română unită a părților sătmărene, pătrunsă pe deplin de însemnătatea mare a acestui lucru, în adunarea ei generală extraordinară ținută la 16 Iunie c. în Satumare, unanim și cu multă însuflețire a hotărât înființarea unei asociații de ajutorare reciprocă a preoțimei, cu scopul nobil de-a sări momentan cu vre-o sumă mai însemnată în ajutorul văduvelor și orfanilor de preoți.

Această asociație va fi condusă în mod absolut gratuit și va lua ființă în forma cea mai simplă: adevărată fără nici un capital de fondare, fără cotizații anuale statorite în mod anumit, și fără statute.

Credem anume, că cuvântul de onoare al fiecărui preot are putere de statut, dacă este pătruns de importanța datoriei lui de-a ajuta, și dacă înțelege pe deplin nevoia ajutorării momentane a văduvei și orfanilor de preoți.

Fiecare membru la fiecare caz de moarte va fi obligat să achite, în termen de câteva zile, o anumită sumă cu ajutor momentan pentru văduva și orfanii membrului decedat. Acesta este singurul statut, care înlocuiește totul.

Pentru înscriere s'a fixat termenul de 30 de zile dela data publicării acestui Apel, după care urmează ca membrii, întrunindu-se în Satumare la o consfătuire, să statorească — în raport cu numărul membrilor înscriși — suma ce va trebui să fie plătită de fiecare membru în termen de 20 de zile, pentru ca astfel ajutorul numit „momentan” să poată fi plătit la mâna văduvei ori orfanilor de ambii părinți — pe cât e posibil — în chiar ziua înmormântării membrului decedat.

Tot aceea consfătuire se va pronunța și asupra păstrării — probabil la Banca Națională — a sumelor incuse. Noi nu dorim procente mari după depunerea noastră, ci dorim ca banii să fie în loc sigur, de unde fără nici o amânare sau formalitate de abdicere să se poată ridica la momentul trebuincios.

Cu înscrierea membrilor și cu lucrările începutului am fost însărcinat subscrisul, care

catolic din Focșani că „a și pretins să primească tot el și jurământul soldaților uniți”...! Dar să vedem. Mai întâiu se cere răspuns la o mare întrebare: Ce religie au, mă rog, soldații uniți? Sunt ei ortodocși, ori catolici? Și atunci, în lipsa unui preot unit, cui li revine oare dreptul de a lua jurământul soldaților uniți: preotului ortodox, ori celui catolic? În acest punct însă păr. Cosma are nevoie de nițică teologie, și atunci rămâne să ne lămurească mai curând, cu bunăvoință, autoritatea supremă a bisericii unite din România, dând cuvenitul răspuns, luând măsuri și protestând contra celor ce-și iau drepturi, pe cari nu le au, deși ei se laudă că sunt „sfioși”, iar pe catolici îi bârlesc că „se infiltrază simulând, ca să stăpânească...”! Dar mă rog, cine se „infiltrază” în cazul jurământului soldaților uniți? Și totuși, ei sunt „sfioși”!

Am scris aceste rânduri numai ca să mă apăr, fiindcă am fost provocat și acuzat. Și le-am scris cam târziu,*) fiindcă destul de târziu mi-a venit la conștiință faimosul articol „Ei și noi”, semnat de păr. A. C. Cosma și egal... cu o ciorbă specială de „caracatiță”... „à la Cosma”!

*) Întârzierea ni-e datorită, în parte, și nouă, pentru că, supraincărcați cu alt material, am putut da abia acum această întimpinare a păr. Andrieș.

N. R.

prin aceasta adresez un călduros apel către fiecare preot din oricare eparhie ar fi el, să adereze la asociația noastră.

Suntem oameni cu familie, pe care, din cauza vitregiei vremurilor, la un moment dat, vom fi nevoiți s'o lăsăm pe drumuri, oricât am iubi-o. O mică răceală contrasă la vre-o înmormântare este chiar destulă, ca acest moment fatal să sosească cu totul neprevăzut.

Noi ne-am odihnit atunci ca soldatul ce cade nebăgat în seamă pe câmpul de onoare, dar în zăpăceala generală ce urmează în familie după căderea noastră ajutorul momentan al celorlalți frați devotați va alina multe dureri, va curma multă neliniște și, măcar pentru moment, va usca multe lacrimi.

Să nu uităm proverbul vechiu: *bis dat, qui cito dat.*

Aderările să se trimită: Oficiului parohial român unit de Vetiș, poșta Satumare, jud. Sătmar.

Preot Gavril Pop

Știri mărunte

M. Sa Regele a primit patronajul „Astrii”. Rugat printr'o adresa omagială din partea dlui președinte Vasile Goldiș, M. Sa Regele Carol a primit patronajul bătrânei noastre societăți culturale „Astra” din Ardeal. M. Sa și-a exprimat deodată dorința de-a se putea prezenta în fața societății. S'a hotărât, deci, ca M. Sa să participe la proxima adunare generală, fixată pentru toamnă la Caransebeș.

Dintr'ale AGRU-lui nostru. Deși în plină vară, cu atâtea preocupări de alt ordin, organizarea AGRU-lui nostru merge înainte. La sfinții Petru și Pavel, în 29 Iunie, s'a ținut, sub prezidiul președintelui central dela Cluj, d. Dr. Valeriu Pop, o impunătoare adunare de constituire la Năsăud. Au participat la ea mulți intelectuali și vre-o 4—500 fruntași țărani, alegându-se de președinte al comitetului local d. Ioan Șerban, fost prefect și un om cu multă tragere de inimă pentru rosturile AGRU-lui. A doua zi s'a oficiat, la Ilva-mare, binecuvântarea temeliiilor unei noi școli primare, unde de asemenea s'a făcut frumoasă propagandă pentru mișcarea agristă. Iar Dumineca trecută, în 6 Iulie, s'a ținut, tot sub prezidiul dlui Dr. V. Pop, o adunare de constituire la noi în arhidieceză, în Iara.

Locale. Dumineca viitoare, la Ilie proroc, va predica în catedrală păr. Dr. Victor Macaveiu, canonic mitropolitan.

— Dumineca trecută s'au încheiat definitiv lucrările comisiei pentru bacalaureat, prezidată de d. prof. Victor Stanciu, dela universitatea din Cluj, având ca rezultat: 94 reușiți, iar 29 respinși, o proporție destul de bună față de rezultatul dela alte comisii. Dintre toți candidații au reușit mai bine, cu medie peste 8, 3 băieți și 2 fete dela liceele noastre din Blaj. Mai amintim, că după licee cifra celor respinși se prezintă astfel: liceul de băieți din Blaj: respinși 12, din 65; liceul de fete din Blaj: respinse 7, din 27; liceul ev. lut. din Mediaș: respinși 9, din 23; iar dela alte licee, veterani: respins 1, din 8.

— Sosind motorul Diesel al Usinei electrice și apropiindu-se de terminare localul, în care va fi instalat (în vecinătatea școlii de arte și meserii), Blajul va ajunge în curând în situația de a fi provăzută în chipul cel mai bun și fără oxidările de până acum, cu lumină electrică.

O expoziție internațională a presei catolice. Pentru zilele de 1—8 Septembrie c. se aranjează la Bruxelles (Belgia) o expoziție internațională a presei catolice. Ea stă sub patronajul Sfântului Părinte al Romei și a prima-

telui țării, Cardinalul Van Roey, care a luat toate măsurile pentru ca presa catolică din toată lumea să fie reprezentată la această expoziție. Invitări de participare s'au trimis, pe cât știm, și presei catolice dela noi, care deși mică și destul de neînsemnată, cum e, va face credem tot posibilul pentru a nu lipsi dela acest loc de manifestare a solidarității presei catolice internaționale. Materialul pentru expoziție trebuie să fie la destinație cel mai târziu până la 15 August c. Mai amintim, că expoziția este în legătură cu un congres al »Federației jurnaliștilor catolici« din toată lumea.

SOMN LINIȘTIT și o deșteptare proaspătă, sunt criteriile cele mai bune ale sănătății. Un aport mare la susținerea sănătății și la întărirea nervilor, e Ovomaltine la cafeaua de dimineață și cea de după masă.

A murit Conan Doyle. Săptămâna trecută s'a stins, la vârstă înaintată, Conan Doyle, cunoscutul scriitor de romane polițiste, între cari și celea cari se ocupă de aventurile lui Sherlock Holmes, figura aproape legendară, și totuși inexistentă, a lecturilor ultimelor generații de tineri iubitori de aventurile cele mai pasionante. Scrise cu mult meșteșug, romanele lui Conan Doyle au contribuit desigur foarte mult la îndrăgirea cărților, dar au avut incontestabil și darul de-a abate tineretul dela lecturi mai folositoare. În anii din urmă ai vieții, Conan Doyle s'a ocupat mult cu spiritismul, căutând prin acesta contact cu unicul său fiu, mort în cursul războiului.

† **Văd. Irina Bardoși n. Nistor,** sora protopopului nostru dela Mediaș — căruia îi transmitem și pe această cale condoleanțele noastre —, s'a stins la Cluj, în vârstă de 77 ani. Corpul defunctei se va inhuma în cripta familiară din Sibiu. O deplâng numeroase rudeni. — Odihnească în pace!

Telefonul »Unirii«

H. Câmpeni. Tot ce se va putea aranja cu Ministerul în chestia absolvenților Cursului pregătitor se va publica, la timp, prin Cercular și nu vom întârzia să avizăm lumea și prin aceste coloane. Fiți, deci, pe bună pace, că nu se va întâmpla nimic, fără să aflați și DVoastră.

T. București. Am citit și noi, cu mult interes, considerațiile publicate în ultimul număr al »Nouei reviste bisericești« a dlui T. Păcescu, pe chestia centralizării și a descentralizării. Sunt gânduri, cari se imbie dela sine, dar cari nu pot să nu ne bucure. Și asta pentru motivul, că, dacă azi stăm încă numai la punctul de a privi cu admirație la minunatul organism central și centralizator a întregului catolicism, care este Sf. Scaun al Romei, ca mâine — când se va vedea, că orice sfortare de a face ceva la fel în sinul ortodoxiilor autocefale este absolut iluzorie —, se va merge credem și mai departe. Biserica este o instituție divină, și este zidit pe nisip tot ce s'ar cerca într'ansa pe alt temei, decât acela care este pus de Mântuitorul. Mai curând, ori mai târziu, va trebui să se recunoască aceasta și atunci nimic nu ne va mai împiedeca să ne »centralizăm« cu toții în jurul singurului centru cu adevărat creștin: catedrala sfântului Petru din Roma.

S. Brașov. Da, este adevărat. De fapt, corul nostru episcopesc a hotărât ca marea enciclică papală dela 31 Decembrie 1929, privind educația creștinească a tineretului, să fie scoasă și în limba română, și putem să vă anunțăm, cu bucurie, că ea va apare chiar săptămâna ce vine. Enciclica se va împărți, în locul prim, clerului întregii noastre provincii bisericești, dar credem că și alții vor putea să o aibă. Adresați-Vă, deci, din bună vreme Librăriei noastre seminariale din Blaj.

R. Hârseni. Mulțumim pentru notițele asupra ultimului pelegrinaj la Roma. Sperăm, să putem începe publicarea lor chiar în numărul proxim.

Dr. P. Beiuș. Abonamentul n'a fost achitat pe 1929, deci suma trimisă a trecut în contul celui an. Liceul de fete restază cu abonamentul pe 1929 și 1930.

Oficiul parohial, Dragomirești. Confirmăm primirea sumei de Lei 300. Achitat până la 31 XII 1930.

Oficiul parohial, Poian. Am primit 300 Lei. Abonamentul e achitat până la 30 VI 1929.

G. Cordău. Confirmăm primirea abonamentului pe a doua jumătate a anului curent.

M. Alba-Iulia. Am primit abonamentul pe jumătatea primă a anului curent.

Dr C. Făgăraș. Am primit abonamentul pe 1930.

Rectoratul Internatului de băieți — Blaj

Nr. 15—1930

Concurs

de primire la Internatul Vancean de băieți

Preaveneratul Consistor arhiepiscopesc cu ordinul Nr. 4015 din 5 Iulie 1930 publică concurs de primire pe anul școlar 1930/31 la Internatul Vancean de băieți, cu termenul de 15 August 1930, pe lângă următoarele condițiuni:

1. Taxa pe anul școlar 1930/31 face 12,500 lei. Aceasta se va plăti în trei rate și anume: la începutul anului școlar 4500 lei, 4000 la 1 Ianuarie 1931, iar 4000 lei la 1 Aprilie 1931.— Pentru cazul, că în cursul anului prețurile s'ar urca simțitor față de cele curente, Consistorul își rezervă dreptul de-a impune o suprataxă corespunzătoare.

2. Elevii noi ai Internatului vor mai solvi la înscriere o taxă de 200 lei.

3. Fiecare elev trebuie să aibă—fiind altfel refuzat la primire — următoarele efecte: 1 saltea (sac de paie) și 2 cearceafuri (lepedee) de pus de saltea; 2 perini (nu prea mari) și 4 fețe de perină; un țol, sau plapomă și 2 fețe; 2 lepedee albe de geolgiu (colorate și de lână nu sunt bune, fiindcă strică uniformitatea), de mărime 160×140 cm. pentru acoperirea paturilor; 1 palton pentru vreme de iarnă; cel puțin 2 rânduri de vesminte și 2 perechi de ghete bune; cel puțin câte patru perechi de schimburi bune; 3 ștergare; cel puțin 6 batiste; 1 pahar pentru apă; 1 tacâm (cuțit, furcuță și lingură) și cel puțin 3 servete; 1 perie de vesminte și perii de ghete; piepteni; 1 săculeț pentru a da rufele la spălat. Pe toate rufele și vesmintele cari se dau la spălat, precum și pe săculeț, se va coase numărul ce se va indica în rezoluția de primire. (Elevii din anul trecut vor avea numărul vechiu).

4. Părinții sau tutorii elevilor se vor obliga în cererea de primire, că vor împlini exact aceste condițiuni. Pentru cei cari n'au fost anul trecut elevi ai Internatului, se va alătura la petiție și extras de botez și certificat școlar.

5. La cerere se va alătura și câte un plic timbrat (recomandat) de mărime potrivită, purtând adresa exactă a petiționarului, pentru a se putea da răspunsul de urgență.

Cererile se adresează Prea Veneratului Consistor, dar se trimit deadreptul la Rectoratul Internatului.

Blaj, la 5 Iulie 1930.

Dr. Iullu Florian

Rectorul Internatului de băieți

Liceul gr.-catolic român de băieți din Blaj

Nr. 2599—1930

Aviz școlar

Pentru doritorii de a-și înscrie fiii la liceul gr.-catolic de băieți din Blaj, în anul școlar 1930—1931

I. Înscrierile. Cererile de înscriere pentru orice clasă (admitere în cl. I. corigență, admitere în cl. IV—V, diferență, integrale, bacalaureat etc. vor fi adresate direcțiunii liceului, până în ziua de 25 August 1930.

La cereri se vor anexa:

1. Pentru clasa I: adeverință de terminarea primelor patru clase primare; a) extrasul de naștere; b) actul de botez; c) act de cetățenie; d) un plic timbrat (recomandat) cu adresa exactă pentru răspuns.

2. Elevii din anul trecut vor anexa »Aviz școlar din 1929/30.

3) Elevii, cari în anul trecut școlar urmat altă școală și doresc să se înscrie liceul din Blaj, vor anexa cele cerute la lit. b.—d, precum și copia matriculară a cliștultime ce au promovat.

Cereri colective și netimbrate nu se lua în considerare.

II. Ordinea examenelor. 1. Examen admitere în cl. I: în 1—3 Septembrie. 2. Examen de corigență: 2—5 Septembrie. 3. Examen particulare: 2—6 Septembrie. 4. Examen integrale de diferență, etc: 2—6 Septembrie. 5. Examen de admitere în cl. IV—V: în 7—12 Septembrie.

III Examenul de bacalaureat se ține în 25 Septembrie — 10 Octombrie. Între 25—August candidații rămași la examenele anterioare vor prezenta cererile de înscriere la examen de bacalaureat la direcțiunea liceului, unde absolviți, fie ca elevi regulați înscriși, fie pregătiți în particular. La cereri vor anexa tele și declarația. Conf. art. 87 din Regulament.

IV Plata taxelor școlare (taxa de înscriere, didactul) se face în 13—15 Septembrie. La înscriere se vor achita integral taxa de înscriere și rata primă din didactul. A doua rată se va achita la 1 Februarie 1931.

V. Cvartire. Nici un elev nu-și va putea angaja cortel, fără avizul conform al direcțiunii.

VI Începutul lecțiilor. Cursurile școlare secundare încep la 16 Septembrie c. ora 8 dimineața.

Direcțiunea

Scoala comercială superioară gr.-catolică de băieți, Blaj

No. 245—1930

Aviz școlar

pentru doritorii a-și înscrie fiii la școala comercială superioară gr. cat. de băieți din Blaj în anul școlar 1930—31

Școala comercială superioară gr. cat. de băieți anul acesta va funcționa cu 2 (două) clase: I—II.

În conformitate cu art. 2. din Regulamentul se pot înscrie: a) Absolvenții gimnaziului b) cei promovați dintr'o clasă a unei școli comerciale superioare, identică cu aceea, care se cere înscrierea.

Cererea de înscriere trebuie făcută și subscrisă de părinți, tutor, s'au corespondența școlarăului, cu arătarea profesiei și a domiciliului.

La cerere sunt a se anexa: 1. actul de naștere; 2. actul de naștere și cel de botez; 3. actul de cetățenie; 4. un plic timbrat, recomandat. Cererile sunt a se înainta până la 25 August.

Examenele de corigență se vor ține între 8—10 Septembrie crt. Taxele școlare se plătesc la 14 Septembrie. Cursurile încep la 16 Septembrie. Portul uniformeii, a șapcii și a numărului sunt obligatorii.

Nici un elev nu-și va putea angaja cvartir fără avizul conform al direcțiunii.

1-2

Direcțiunea

RECLAMA

este sufletul comerțului

Transpirați?? Folosiți praful HÖFER numărul trei.